

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Hilversum
T.a.v.
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
6642933

Onze referentie
1235816

Datum 28 februari 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam	Raadhuis Hilversum
Adres	Dudokpark 1
Postcode/plaats	1217JE Hilversum
Gemeente/provincie	Hilversum; Noord-Holland;
Monumentnummer	46773

Geacht college,

Op 11 februari 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen.
In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Het plan

Het plan betreft het aanbrengen van een tijdelijke ventilatievoorziening (voor een duur van 2 jaar) in het raadhuis van de gemeente Hilversum. Daarvoor zullen twaalf ruiten vervangen worden door trespaplatten met ventilatieroosters. Tevens zullen enkele ventilatoren op het dak worden bevestigd.

Motivering

In gebouwen is voldoende ventilatie (luchtverversing) nodig. Bij luchtverversing is afvoer van 'oude' lucht en rechtstreekse toevoer van verse buitenlucht nodig. In voorliggend plan worden in het raadhuis van Hilversum tijdelijke ventilatievoorzieningen voorgesteld. Concreet bestaat het plan uit het vervangen van in totaal twaalf ruiten (deels (on)zichtbaar vanaf de openbare weg) door trespaplatten (donker grijs) met daarin opgenomen een ventilator. De buitenzijde wordt afgedekt met een op kleur gespoten rooster in de gelijke kleur als het paneel (donker grijs). Het paneel wordt gemonteerd met stopverf conform bestaand en in kleur gelijk aan bestaand. Tevens worden diverse dakventilatoren

geplaatst voor de afzuiging van onderliggende ruimten. Dit voorstel heeft impact op de monumentale waarden en beeldkwaliteit van het raadhuis van Hilversum.

Het raadhuis met bijbehorende dienstruimten, interieur en gebruiksvoorwerpen is een toonaangevend monument van de Nederlandse bouwkunst in de 20^e eeuw. Wegens de daarin volbrachte synthese van het esthetisch expressionisme en functionalisme in een kubistisch expressionistische stijl, met daarvoor kenmerkende toepassing van blokvormige bouwvolumes van verschillend formaat, kan gesproken worden van een unieke samensmelting van bouwstijlen. Het raadhuis, gebouwd in 1927-'31 naar ontwerp van stadsarchitect W.M. Dudok, wordt gezien als het hoogtepunt in het oeuvre van W.M. Dudok en is nationaal en internationaal vermaard. Er is dan ook sprake van een zeer hoge architectuurhistorische waarde.

De opgave is om nieuwe voorzieningen zorgvuldig in te passen in het monument zonder de monumentale waarden aan te tasten. Dit vraagt om het kennis, ontwerpkracht, zorgvuldige afwegingen en goede onderbouwing.

Uit de aanvraag wordt nog niet duidelijk wat de noodzaak en urgentie is voor het aanbrengen van deze tijdelijke ventilatievoorziening. Er is in ieder geval geen sprake van noodzakelijke aanpassingen aan het ventilatiesysteem als gevolg van de Covid-19 pandemie. De huidige regels voor luchtverversing uit het Bouwbesluit en de geldende landelijke richtlijnen blijven gelden. Een onderbouwing bij de aanvraag ontbreekt dan ook. Ook wordt niet duidelijk waarom de ene ruimte wel (een nieuwe) ventilatievoorziening nodig heeft en de andere ruimte niet.

Voor de dakventilatoren worden de modellen Zendher VDX en Zendher RPM voorgesteld. Deze ventilatoren zijn niet zichtbaar vanaf de openbare weg. Hiertegen bestaat dan ook geen bezwaar.

Daarnaast is de productspecificatie van de BTV-N200 bijgevoegd. Dit betreft een ventilator met propeller voor de directe afvoer van lucht. Gezien de aanvraag ga ik er vanuit dat dit deze ventilatoren in de trespaplaten worden bevestigd op de plaats waar nu glas zit. De beoogde vensters zijn middels diverse foto's duidelijk in beeld gebracht.

Ik heb echter mijn twijfels over de toepassing en 'onzichtbaarheid' van de beoogde ventilatoren in de vensters. Het model BTV-N200 wordt omschreven als een badkamer en toiletventilator. Dat roept vragen op over de toepassing bij grotere kantoor en verblijfsruimtes.

Het donkere rooster/paneel zal bij daglicht wellicht enigszins wegvallen in het gevelbeeld, maar bij binnenverlichting de compositie van het gevelbeeld aan kunnen tasten. Voorts bevinden zich bij de koffiekamer en kantoren in de noordgevel op de 2e verdieping aan de binnenzijde direct achter de beoogde ruit witte gordijnen of een witte kolom. Van buitenaf steekt een donkergrijze trespaplaat dan sterk af. Anderzijds heeft het dichtzetten van enkele vensters van binnenuit een verstorend karakter omdat de vensterindeling onderbroken wordt. Bij de grotere staande vensters ontstaan nadelige gevolgen omdat het daglicht niet langer naar binnen kan vallen.

Hoewel het aantal ventilatievoorzieningen wellicht meevalt gezien de vele vensters in het raadhuis en ondanks dat sommige ventilatoren uit het zicht zijn, of ondergeschikte plekken worden ingepast, is er toch sprake van een aantasting van het monument. Echter, het is niet zo dat er niets mogelijk is, maar voorgestelde aanvraag roept nog te veel vragen op om een positief advies af te kunnen geven.

Zo bestaat naast de onduidelijkheid over de noodzaak, onderbouwing en toepasbaarheid ook de vrees dat de tijdelijkheid langer zal duren dan de beoogde twee jaar. Uit de stukken kan ik niet opmaken dat de grootschalige verduurzaming met dubbelglas en nieuwe ventilatievoorzieningen in het gehele pand daadwerkelijk over twee jaar gereed is. Voorts wordt ook niet onderbouwd waarom niet gewacht kan worden op deze aanstaande verduurzaming en of er voor het monument passendere alternatieven onderzocht zijn.

Desalniettemin acht ik het plaatsen van een aantal ventilatiesystemen op sommige plekken niet geheel onmogelijk omdat deze niet of nauwelijks zullen opvallen. Te denken valt aan de raampjes op de 3e en 4e verdieping, de vergaderruimten aan het binnenhof (BG) en de vergaderruimte op de noordpunt onder de luifel. Voorwaarde is wel dat de noodzaak en productkeuze voldoende kan worden aangetoond.

Conclusie

Op basis van de hierboven genoemde argumenten adviseer ik vooralsnog om de omgevingsvergunning niet te verlenen. Om tot een positief advies te komen is het volgende nodig:

- een onderbouwing waarom ventilatievoorzieningen nu nodig zijn en niet nog twee jaar kunnen wachten op de beoogde integrale ventilatievoorzieningen;
- een onderbouwing waaruit duidelijk wordt waarom de beoogde ruimtes een ventilatievoorziening nodig hebben en andere ruimtes niet;
- een onderbouwing waaruit duidelijk wordt dat voorgestelde voorziening het minst schadelijke alternatief is voor het monument;
- een doorkijk waaruit blijkt dat over twee jaar een nieuw ventilatiesysteem wordt toegepast waarbij het dichtzetten van ruiten niet meer nodig is;
- het maken van een proefopstelling van een trespaplaat met ventilarierooster zoals beoogd. Deze dient zowel met daglicht als binnenverlichting en zowel van binnen als van buiten en van dichtbij en veraf gefotografeerd te worden.

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris Cultuur en Media,

Onze referentie

1235816

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed